

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/121/2014
Identifikačné číslo spisu:	2708207336
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2708207336.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému: T. C., nar. XX. I. XXXX, bytom G., o vymoženie 168,63 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 1Er/4684/2008, o odvolaní a dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2012 č. k. 21CoE/23/2012-57 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
- III. Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Skalica poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 10. apríla 2008, sp. zn. SR 02598/06, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Skalica uznesením z 3. októbra 2011, č. k. 1Er 4684/2008-36 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, exekúciu zastavil a oprávneného zaviazal zaplatiť súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému náhradu trov exekúcie v sume 39,50 Eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd preskúmal Zmluvu o úvere č. 2400019 uzatvorenú 18. októbra 2007 medzi oprávneným a povinným (ďalej len „zmluva o úvere“), ako aj obchodné podmienky, ktoré sú jej súčasťou. Zistil, že obchodné podmienky v čl. 17 ustanovili rozhodcovskú doložku, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná. Táto rozhodcovská doložka síce dáva možnosť výberu medzi štátnym a rozhodcovským súdom žalujúcej strane, tento výber je však daný tomu účastníkovi, ktorý konanie začne. V praxi to býva dodávateľ - veriteľ, ktorý na základe takejto rozhodcovskej doložky môže vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si zvolil a vylúčiť tak

všeobecný súd. Spotrebiteľ je potom nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Ďalej uviedol, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodovať a z toho dôvodu je rozhodcovský rozsudok nulitný a ako exekučný titul je neúčinný. Pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nepredstavuje prekážku veci rozsúdenej. Uviedol, že exekúcia na základe predmetného rozhodcovského rozsudku nie je podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku prípustná, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Preto súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. O náhrade trov exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť trovy exekúcie, nakoľko zavinil zastavenie exekúcie. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, napadnutým uznesením, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil s odôvodneným uznesením súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), na ktoré v podrobnostiach poukázal. Pre zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvého stupňa uviedol, že zmluva o úvere bola správne súdom prvého stupňa posúdená ako spotrebiteľská. Súd prvého stupňa teda správne postupoval, keď preskúmal rozhodcovskú doložku, aby ustálil, či sa jedná o nekalú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Z rozhodcovskej doložky vyplýva, že právo voľby medzi všeobecným a rozhodcovským súdom je na žalobcovi, takmer pravidelne je ním dodávateľ (oprávnený). Možnosť voľby pre spotrebiteľa je iluzórna z čoho vyplýva, že predmetná rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu povinného dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak veriteľ podá žalobu u rozhodcu. Takto dojednaná rozhodcovská doložka spôsobuje hrubú jednostrannú výhodnosť pre dodávateľa, pretože výber rozhodcu bol obsahom Všeobecných podmienok, tvoriacich súčasť zmluvy o úvere, ktorá je dodávateľom vopred pripravená a spotrebiteľ nemal možnosť obsah zmluvy, a teda ani rozhodcovskej doložky ovplyvniť, mohol ju ako celok prijať alebo odmietnuť. Predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a bola súdom prvého stupňa správne posúdená ako neprijateľná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Následkom uvedeného je skutočnosť, že rozhodcovský súd vôbec nemal právomoc rozhodovať daný spor. Predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, ale o nulitný právny akt. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy nevznikli.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie prostredníctvom dvoch podaní doručených na súd prvého stupňa 16. septembra 2013, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 237 písm. g/ O. s. p., že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pretože nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušenie, hoci podľa zákona bol

potrebný a taktiež boli splnené všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili, že vo veci nevytýčili pojednávanie hoci tak boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie. Ďalej namietal, že súd nerešpektoval návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Vádu konania podľa § 237 písm. g/ O. s. p. - nesprávne obsadenie súdu odôvodňoval tým, že v spore sa mal podieľať výkladom právo spoločenstva komunitárny sudca. Uviedol rozsiahlu argumentáciu k skutočnosti, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným.

Oprávnený navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval do troch bodov.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a z 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013 na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Vzhľadom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p. skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie, ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 11. apríla 2013 sp. zn. 6Cdo/323/2012, z 11. apríla 2013 sp. zn. 4Cdo/283/2012, z 12. marca 2014, sp. zn. 3Oboer/58/2013, z 12. mája 2014, sp. zn. 3Oboer/148/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 9. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/174/2013, z 18. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a z 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).
7. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku. (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PLz. ÚS 1/2014, prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 07. mája 2014)

Tieto právne závery (viď 1. až 7.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľ namietal, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade exekúciu zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľa však nie je dôvodné. V danom prípade síce súd prvého stupňa exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, ale uznesením z 03. októbra 2011. Z uvedeného je zrejmé, že súdu prvého stupňa v danom prípade zo zákona nevyplývala povinnosť nariadiť pojednávanie, nakoľko uvedený zákon nadobudol účinnosť až 09. augusta 2012, preto súd prvého stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo v danom prípade na

úvahe odvolacieho súdu.

Námietka oprávneného, že súdy do skončenia exekučného konania nerozhodli o návrhu oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nie je dôvodná. Návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. bol doručený na Okresný súd Skalica 07. septembra 2012. Odvolací súd o odvolaní oprávneného rozhodol uznesením z 29. júna 2012. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd ani o tomto návrhu na prerušenie konania nemohol rozhodovať, nakoľko v čase jeho rozhodovania takýto návrh ani nebol oprávneným podaný, preto oprávnenému namietaným postupom nemohol odňať možnosť konať pred súdom. Uvedený záver potvrdzuje aj skutočnosť, že oprávnený uvedeným postupom navrhol prerušiť aj dovolacie konanie. Tento návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania je identický s návrhom na prerušenie konania doručeným na súd prvého stupňa 07. septembra 2012 (č. l. 89 spisu) a dovolací súd o tomto návrhu rozhodol. Z toho dôvodu ani oprávneným namietaná existencia vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p. dávaná do súvislosti s nerozhodnutím o návrhu na prerušenie odvolacieho konania, nie je opodstatnená.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

III. Oprávnený z procesného hľadiska zavinil, že sa konanie o jeho odvolaní muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jeho dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky povinnému nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.